

4706-4774

1. A Magyarországi hely. kité. egyházközségi közzététel és helyesly leírása. Esztergomújság. 1860.
2. Gröckelye Pálosvörösmarty 1861. sept. 18. tartott beszédének közzététel juttatásának. Szabadkai Újság. 1861.
3. Székelyország és a magyar nyelv akadémia referenciái. 1865.
4. Nyelvi kité. az "Magyar nyelv" jogáról az "Magyar nyelv" közzététel. Bihari Újság. 1867.
5. A magyar nyelvvel való bánásmódokról. Beszéd a Tiszai Körben. 1869.
6. Készen állunk a 1869. jan. 20-án tartott országgyűlésre. 1869.
7. Törvényjavaslat a felsőházról. (Könyvtár.) 1870.
8. Zum dritten Male tropisch. 1870.
9. Közvetlen és közvetett beszéd, melyet a Magyar nyelvvel kapcsolatban a magyar nyelvvel szemben állították. 1871.
10. Székelyország Magyar Párt a magyar nyelvvel szemben tartott felhívás a helyeslyre. Szabadkai Újság. 1871.
11. Tiszai Körben a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. Munkácsi Újság. 1871. febr. 13. számban.
12. Közvetlen beszéd az országgyűlésen. 1875.
13. A magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1876.
14. A Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1876.
15. Nyelvi kité. a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. Veszprémi Újság. 1877.
16. Törvényjavaslat a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. Veszprémi Újság. 1877.
17. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1878.
18. A Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1878.
19. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1878.
20. Mihályi István újság. 2-án az országgyűlésen tartott beszéd. 1879.
21. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1879.
22. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1880.
23. A Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1881.
24. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1882.
25. A Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1883.
26. A Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1883.
27. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1884.
28. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1889.
29. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1889.
30. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1889.
31. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1889.
32. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1890.
33. A Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1890.
34. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1890.
35. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1891.
36. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1893.
37. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1893.
38. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1893.
39. Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd a Magyar nyelvvel szemben tartott beszéd. 1895.

40. Védőszó. Blumfeldt: Haza Zene Dr. Wekerle Lajosról mint nemzetmentő erkölcsök - tárgyú értekezés, 1895.
41. Magyarországi viszonyai 1866-1896.-1896. Schwarzenberg.
42. Emlektetel. Papp György. 1896.
43. A magyar nyelv és a népi jogok. Vörösmarty. 1896.
44. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1896.
45. Dr. Apponyi Albert. Törvénykezési körkép. 1896.
46. Jóléti Szó. Budapesti és a vidéki jog- és állam- és törvénykezési körkép. 1897. jan. 26.
47. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1898.
48. Néhai Könyv. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1898.
49. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1898.
50. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1898.
51. Kolosvári törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1898.
52. Joggyűlés. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1898.
53. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1898.
54. Joggyűlés. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1898.
55. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1899.
56. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1899.
57. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1900.
58. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1900.
59. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1900.
60. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1901.
61. Joggyűlés. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1901.
62. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1902.
64. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1902.
65. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1902.
63. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1902.
66. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1902.
67. A magyar nyelv és a magyar nyelv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 1902.
68. Törvény. Törvénykezési körkép az országos törvénykezési törvény alapján az első joggyűlésről. 1902.

Dusla
1.
a/4706

(Zsarnag Lajos)

A tiszáninneni helv. hitv. egyházkerület lelkipásztoraival
kegyelem áldás és békesség legyen Istentől a mi
urunk Jézus Krisztus által.

Több oldalról felszólíttatván, hogy a közcsend, rend, és bizalom ek-
kép a köz erkölcsiség érdekében igen üdvös és szükséges lenne, ha lelkipász-
toraink Hivceinket felvilágosítanák a Haza célbavett átalakulására nézve, külö-
nösen pedig figyelmeztetnék azon aljas rágalom alaptalanságára, mintha a haza
jelen átalakulása által a volt földes urak a robotot, dézmát, s egyéb urbéri fi-
zetéseket akarnák visszaállítani: jónak láttam ez ügyben érzelmeimet a követ-
kező levélben nyilvánítani, melyet lelkipásztor atyámfiak, bölcs belátásaik sze-
rint közöljenek Hivceinkkel, vagy a presbiterium útján, vagy szószékből is, hol
azt célszerűnek és szükségesnek látják.

Keresztyén Hivcek!

Nemes és szent Gyülekezet!

Magyarország, szeretett hazánk célbavett átalakulása öröme, hálára és szent
kötelességekre buzdít bennünket.

Öröme kell buzdulni minden igaz hazafi szívének, midőn földi ha-
zánk kikel koporsójából, melyben tizenkét éven át elaléltan feküdt, midőn
a haza visszanyeri alkotmányos életét, önállóságát, szabadabb mozgás és műkö-
dés tere nyílik fel előtte, élvezheti nemzeti szabadságát, történeti és törvényes jogait,
maga alkothatja a kor kívánataihoz illő törvényeit, maga választhatja közszavazat ut-
ján tisztviselőit s bírőit, hogy idegenek ne bíraskodnának keblében; a törvények, ren-
deleték s ítéletek oly nyelven szólnak és tételnek közzé, melyet a honfiak kedvelnek és
értenek; s kiki önhibe és meggyőződése szerint imádhhatja Istent, a minden jónak
kútfejét, s gyakorolhatja vallását.

Meg kell ismernünk, hogy édes hazánk ezen nagyszerű és véletlen átala-
kulása nem pusztán saját hűségünk és bölcsességünk eredménye: hanem Isten,
a népeknek Istene könyörült rajtunk. Ő szólott hozzánkvaló jó kedvéből, mint
egykor a fogságban elalélt Izraelhez ekképen: Imé én megnyitom a ti koporsóito-

kat, és kihozlak titeket a ti koporsóitokból, én népem és viszlek titeket az Izrael földére; midőn a proféta szavai szerint (Ezék. 37, 11. 13); „elszáradtak a mi esontaink, elveszett a mi reménységünk, és kivágattunk mimagunkban.“ Istennek kell köszönnünk, ki a földi fejedelmek szívét, mint a patakok folyását tetszése szerint igazgatja, hogy hazánkban megváltozik az eddigi kormányrendszer, mely hazánkra nézve oly nyomasztó és kínos volt, kíméletlenül sértette azon érzelmeket, melyek legdrágábbak és minden jóra buzdítok a hiv honfi keblében, melyeket egy ezred év emléke tesz szentekké s becsesekké előttünk. Adjunk azért Istennek buzgón hálát, járjunk az ő ítéletiben, őrizzük meg és eselkedjük parancsolatit; ki hozzánk fordult kegyelmesen, meghallgatta titkos fohászainkat, megszabadított bennünket, visszaadta nemzeti szabadságunkat, s azt akarja, hogy hazánk továbbra is fenálljon, s mint már nyolc száz éven volt, legyen ezután is koronás királya, s legyen alkotmányos igazgatása.

Istennek ezen nagy kegyelme és áldása, valamint öröme és hálára, ugy szent hazafiui kötelességekre is buzdít bennünket.

A lefolyt tizenkét terhes év megmutatta, hogy nemzetünkben van oly erő és szilárdság, mely minden ostromok között is képes fentartani keblében hiven a haza és nemzetiség iránti hűséget, de épen ezen erőnk tudatában becsüljük és kíméljük minden különböző nyelvet és nemzetiséget, mely az idegeneknek szinte oly kedves lehet, mint a miénk minékünk; mutassuk meg nagylelkűségünket az által, hogy mi, ellenkezőleg mint a gyávák szoktak tenni, még azokon sem akarunk bosszút állni, kik eddig közöttünk magokat hazánk és nemzetiségünk ellenségeinek mutatták; nyilvánítsuk, hogy azon jót és szabadságot, melyet magunknak kívánunk, mi másokkal is szívesen megosztjuk; igyekezzünk tehetségünkhöz, sorsunkhoz képest hiven és önzetlenül szolgálni a hazának, segédkezeket nyújtani különösen az átalakulás szerencsés létesítéséhez, ha arra hivatalosok vagyunk; adjuk meg mindennek a mivel tartozunk; a kinek adóval, adót; a kinek vámmal, vámot; a kinek félelemmel, félelmet; a kinek tisztességgel, tisztességet (Rom. 13, 7.); legyünk engedelmesek a haza törvényeinek nem kényszerből és a félelem miatt, hanem önként és örömmel, hogy uralkodjék közöttünk a jó rend és igazság, a béke, egyetértés, a bizalom és szeretet.

Épen e szent és vallásos cél eszközlése végett szuperintendensi kötelességemnek ismerem különösen figyelmeztetni a keresztyén híveket és szent gyülekezeteket azon aljas és nemtelen bujtogatok álnokságára, kik ellenséges indulattal hazánk iránt, rút ünhasznak és önérdekök tekintetéből oly hamis híreket, rágalmakat terjesztenek, mintha a haza átalakulása által, melyet maga a cs. k. Felső parancsol, az egykori földes urak a robotot, dézmát, más urbéri fizetéseket akarnák ismét visszaállítani. Ne adjatok kérlek hitelt ezen bujtogatásnak és hamis rágalomnak, melynek valótlanágát igen könnyen általláthatja kiki, ha meggondolja, hogy a robotot, dézmát s urbéri tartozásokat magok a földes urak törölték el az 1848-dik országgyűlésen, ők magok alkottak azoknak eltörléséről törvényt, ők terjesztették azt V. Ferdinánd koronás király elibe, a ki formasierint aláírta, megerősítette, s megszentesítette azt. Hogy lehetne te-

hát megváltoztatni s megszüntetni ezen szentesített törvényt, és most, midőn magok a volt jobbágyok is képviselőik által a törvényhozásba azon országgyűlés határozata szerint befolytak? Hogy lehetne megváltoztatni s megszüntetni azon törvényt, midőn már az életbe lépett teljesen, a volt földesurak veszteségeikért illő kárpótlást nyertek? Azonban gondoljátok meg kérlek, melyik földes úr kívánná magát és utódait kitenni azon méltó gyűlöletnek, melyet maga és utódai iránt a terhes robot s igazságtalan dézma visszahozatala által gerjesztene jobbágyainak szívében?

Ne hidjetez azért kérlek azon aljas és álnok bujtogatoknak, kiknek ezen hamis hír terjesztésében azon gonosz és önző céljok lehet, hogy azáltal a kétely, bizodalmatlanság, elkeseredés és egyenetlenség konkolyát hintsék a hazafiak közé, s akadályozzák, ha lehetne, az átalakulás terhes művét, magát a kimondott fejedelmi szót is sikertelenné tegyék.

Nekünk különösen tisztánnemi helv. hitv. evangélikusoknak többszörös okunk lehet, hogy édes hazánk célbavett átalakulásán szívből örüljünk, adjunk azért hálát Istennek buzgón, és tegyük hazafiúi kötelességeinket hiven.

Földi hazánk alkotmányos élete ugyan is legbiztosabb záloga egyházi szervezetünknek s öntörvényhozásunknak (autonomia), melyért mindnyájan, mint egy férfi egyező szívvvel és akarattal küzdöttünk. Örömrünk s bizodalunkra szolgálhat az is, hogy a cs. kir. Felsőség épen egyházkerületünk szeretve tisztelt főgondnokával parancsolt, hogy mint udvari fokancellár a haza átalakulása nagy munkáját vegye át és igyekezzék azt minél előbb végre hajtani. Méltán remélhetjük, hogy a ki egyházi küzdésünkben leghivebb bajnok és vezérünk volt: az a haza iránt sem lesz hivtelen; hanem azon van, és azért imádkozik, hogy magas munkássága, és sok ezer baja s gondja, valamint az egész hazára s tronra, ugy a haza minden egyes lakosaira is legyen áldott és boldog. Ezért kell minékünk is buzgón imádkozni Istenhez, kinek áldása és segedelme nélkül minden emberi tanács, szorgalom és igyekezet hasztalan. Isten áldását és segedelmét kell esedeznünk buzgón, hogy legyen mivelünk is, mint volt atyáinkkal, fordítsa orcáját hozzánk, világosítsa meg orcáját mirajtunk, őrizzen meg bennünket, és adjon békességet és boldogságot minékünk.

Ezért esedezve buzgón, teljes tisztelettel maradtam

Sárospatakon, 1860. nov. 29-dikén.

Zsarnay Lajos,
szuperintendens.

Dr. BATTAYI GÉZA

DE BALLAGI GEZA.

